

เอกสารผลงาน

การวิเคราะห์และกลั่นกรองงาน ที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายแมนชาติ บัวทอง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ตำแหน่งเลขที่ 04 ส่วนบริหารทั่วไป

สังกัด สำนักงานรัฐมนตรี

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 04 ส่วนบริหารทั่วไป

สังกัด สำนักงานรัฐมนตรี

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

การวิเคราะห์และกลั่นกรองงาน ที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายแมนชาติ บัวทอง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
ตำแหน่งเลขที่ 04 ส่วนบริหารทั่วไป
สังกัด สำนักงานรัฐมนตรี

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 04 ส่วนบริหารทั่วไป
สังกัด สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

บทคัดย่อ

ผลงานฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษากระบวนการวิเคราะห์ กลั่นกรองงานที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการ และทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการแล้วนำปัญหาที่ได้มากำหนดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าวต่อไป

จากการศึกษา พบว่า การวิเคราะห์และกลั่นกรองงาน ที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีปัญหาและอุปสรรค คือ (1) เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. (2) การเสนอเรื่องของหน่วยงานต่อรัฐมนตรีในบางเรื่องมีกำหนดระยะเวลาในการพิจารณา แต่ส่วนใหญ่หน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะเสนอเรื่องดังกล่าวในระยะเวลากระชั้นชิด ทำให้บางครั้งเรื่องที่เสนอมามีข้อผิดพลาด คลาดเคลื่อน เป็นผลให้เกิดความล่าช้า และ (3) ในการวิเคราะห์กลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. เพื่อพิจารณา/ทราบ ต้องผ่านการพิจารณาตามสายบังคับบัญชาติดภารกิจหน้าที่ต่างๆ ทำให้ไม่สามารถลงนามในเรื่องดังกล่าวได้ทันที ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางในการแก้ไขในการดำเนินการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านและการบริหารจัดการ

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำเอกสารผลงานฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก นายสุชาติ คงสำเร็จ ผู้อำนวยการส่วนสนับสนุนวิชาการ และนายรังสรรค์ ฝ้ายจันทร์ หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์เรื่องเสนอรัฐมนตรีที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของผลงานฉบับนี้ เพื่อให้การจัดทำเอกสารผลงานนี้สำเร็จ สมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนสนับสนุนวิชาการ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำเป็นอย่างดียิ่ง

แมนชาติ บัวทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ก	
กิตติกรรมประกาศ ข	
สารบัญ ค	
สารบัญตาราง จ	
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1	
วัตถุประสงค์ 2	
ระยะเวลาดำเนินการ 2	
พื้นที่ดำเนินการ 2	
สัดส่วนของผลงาน 2	
ความยุ่งยากซับซ้อนของผลงาน	3
ประโยชน์ของผลงาน 4	
ขอบเขตการดำเนินงาน 4	
2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT 5	
แนวคิดเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารในองค์กร	9
กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง	11
3 วิธีการศึกษา	
วิธีการเก็บข้อมูล	13
ขั้นตอนการดำเนินงาน	13
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	14
เครื่องมือในการศึกษา	14
การรวบรวมข้อมูล	14

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กระบวนการในการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส.	14
4 ผลการศึกษา	
ผลการศึกษากระบวนการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis	17
ปัญหาที่พบจากการศึกษา	18
แนวคิดในการปรับปรุงงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์	18
5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผล	20
ข้อเสนอแนะ	20
บรรณานุกรม	21
ประวัติผู้เขียน 22	
คำรับรองผู้บังคับบัญชา 23	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สัดส่วนการดำเนินการของผู้ประเมิน 3
2	ผลการศึกษากระบวนการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis 10

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รมว.ทส.) เป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินงานของสำนักงานรัฐมนตรี (สร.ทส.) นอกจากการดำเนินงานดังกล่าวจะเป็นภารกิจหลักของ สร.ทส. แล้วยังพบว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาระหว่าง ตุลาคม 2558 ถึง กันยายน 2559 มีการเสนอเรื่องที่เป็นลักษณะหนังสือทั้งภายในและภายนอกต่อ รมว.ทส. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับส่วนสนับสนุนวิชาการ จำนวน 1,264 เรื่อง จึงทำให้การดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการดำเนินงานของ รมว.ทส. ให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน และใช้ข้อเสนอในการพิจารณาเพื่อประกอบการตัดสินใจในกรณีต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการจะต้องยึดหลักการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการ ทันท่วงที สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งในเอกสารฉบับนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. ในลำดับต่อไป

ทั้งนี้ ลักษณะงานและขั้นตอนการดำเนินงานของนักวิเคราะห์นโยบายและแผนระดับปฏิบัติการ/ชำนาญการ สร.ทส. ในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. เบื้องต้นและสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในอนาคต เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงกับภารกิจของ สร.ทส. กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการซึ่งมีบทบาทในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการประสานงานระหว่าง กลั่นกรอง และให้ความเห็นแก่ รมว.ทส. เกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจของ รมว.ทส. ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองและรายงาน เพื่อการวินิจฉัยสั่งการของ รมว.ทส. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ

หน่วยงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จึงได้จัดนักวิเคราะห์นโยบายและแผนระดับปฏิบัติการ/ชำนาญการ จำนวน 5 คน รับผิดชอบในการวิเคราะห์กัลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. ทั้งในหน่วยงานภายใน 4 กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วย กลุ่มภารกิจอำนวยการ กลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและกลุ่มภารกิจด้านน้ำในแผ่นดิน และหน่วยงานภายนอก ทั้งนี้ ในเอกสารฉบับนี้จะกล่าวถึงการดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกัลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. เฉพาะหน่วยงานภายในเท่านั้น

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษา วิเคราะห์กระบวนการวิเคราะห์และกัลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยภายนอกและภายใน ที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน
- 1.2.2 เพื่อนำปัญหาที่พบมากำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานในกระบวนการวิเคราะห์และกัลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส.

1.3 ระยะเวลาดำเนินการ

1 สิงหาคม 2558 – 30 กันยายน 2559

1.4 พื้นที่ดำเนินการ

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.5 สัดส่วนของผลงาน

ผู้ขอประเมินได้ดำเนินการร่วมกับนายรังสรรค์ ฝำจันทร์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ โดยมีสัดส่วนการดำเนินการตามตารางที่ 1

ตาราง 1

สัดส่วนการดำเนินการของผู้รับการประเมิน

ลำดับ	รายละเอียด	สัดส่วน ร้อยละ	ผู้รับผิดชอบ
1	การกำหนดปัญหาและหัวข้อศึกษา	20	นายแมนชาติ บัวทอง
2	การกำหนดวัตถุประสงค์การศึกษา	20	นายแมนชาติ บัวทอง
3	การกำหนดวิธีการศึกษาและ เครื่องมือ	15 5	นายแมนชาติ บัวทอง นายรังสรรค์ ฝ่าจันทร์
4	การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล การศึกษา	20	นายแมนชาติ บัวทอง
5	การสรุปผลการศึกษาและ ข้อเสนอแนะ	20	นายแมนชาติ บัวทอง

1.6 ความยุ่งยากซับซ้อนของผลงาน

1.6.1 การตรวจสอบข้อมูลและการติดต่อประสานงาน

1.6.2 การสรุปข้อมูลที่ต้องพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องเรื่องต่าง ๆ เช่น นโยบาย
รัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี ข่าวสารต่าง ๆ เป็นต้น

1.6.3 การให้ความเห็นเบื้องต้นซึ่งต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่น่าเสนอเพื่อ
วัตถุประสงค์อย่างไร และแนวทางในการประกอบการพิจารณาในเรื่องนั้น ๆ

1.7 ประโยชน์ของผลงาน

1.7.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยภายนอกและภายใน ที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรค การดำเนินงาน วิเคราะห์กระบวนการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส.

1. 7.2 ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานในกระบวนการวิเคราะห์ และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส.

1.8 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.8.1 รวบรวมประเด็นปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์กระบวนการวิเคราะห์และ กลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. ในปี พ.ศ. 2558 - 2559 แล้วนำมาวิเคราะห์สาเหตุ ของปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.8.2 ศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานจากระบบงานสารบรรณ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.8.3 ศึกษาแนวคิด กฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประสานงาน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาลักษณะการดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงาน เสนอ รมว.ทส.ของสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารในองค์กร

2.3 กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT

หลักการสำคัญของ SWOT คือการวิเคราะห์ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ ภายนอกขององค์กร ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOTจึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์ สภาพการณ์ (situation analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ได้อย่างชัดเจน และนำมา วิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่องานที่ปฏิบัติอยู่ ซึ่งจะช่วยให้ ผู้บริหารขององค์กร หรือผู้ปฏิบัติงานทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ว่าส่งผลกระทบต่องานที่ต้องปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน หรือไม่อย่างไร ซึ่งข้อมูล ที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดแนวทางการแก้ไขผลกระทบที่เกิด ขึ้นกับงานที่ปฏิบัติอยู่อย่างเหมาะสมต่อไป

1 . องค์ประกอบของSWOT

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ เป็นข้อดี ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เช่น จุดแข็งด้านงบประมาณ จุดแข็งด้าน ประสิทธิภาพของกระบวนการ จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล องค์กรจะต้องใช้ประโยชน์ จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ขององค์กร ซึ่งองค์กรจะต้องหาวิธี ในการแก้ปัญหา นั้น

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส การที่สภาพแวดล้อมภายนอก ขององค์กรเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่าง จากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้น เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งผู้บริหารที่ดีจะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้นเช่น การเมือง การปกครอง กฎหมาย งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร เป็นต้น

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด ซึ่งเกิด จากสภาพแวดล้อม ภายนอก บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้ สามารถเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็น โอกาสกลับ กลายเป็นอุปสรรคได้ เช่น งบประมาณที่ได้รับ เป็นต้น

3. เครื่องมือนี้ใช้เพื่ออะไร

SWOTเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กร หรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและ อุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก สำหรับกำหนดแผนงาน โครงการจะใช้เป็น แนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้อุตสาหกรรมพัฒนาไป ในทางที่เหมาะสม

4. ข้อดีและข้อเสีย ของ SWOT

ข้อดี :

1. ใช้ประเมินสภาวะแวดล้อมและสถานภาพขององค์กร โดยเน้นศักยภาพ และความพร้อมที่องค์กรมีอยู่และพยายามหลีกเลี่ยงภัยคุกคามหรือความเสี่ยงจาก สภาพแวดล้อมภายนอกรวมทั้งแก้ไขจุดอ่อนขององค์กรด้วยเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้มี โอกาสที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น

2. นำไปใช้ปรับปรุงแนวคิดและแนวปฏิบัติของการจัดทำแผนงานหรือ โครงการของหน่วยงานให้มีโอกาสสร้างความสำเร็จมากขึ้น

3. ทำให้ทราบถึงกลยุทธ์ในการปรับปรุงการทำงานความก้าวหน้าและ
ขีดจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และระบบงานเป็นการป้องกันการแทรกแซงการ
ทำงานจากปัจจัยภายนอกได้มากขึ้น

ข้อเสีย: การวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมีข้อที่ควรคำนึง 4 ประการ (Boseman
et al., 1986) คือ

1. องค์กรต้องกำหนดก่อนว่า องค์กรต้องการที่จะทำอะไร
2. การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคต้องกระทำในช่วงเวลาขณะนั้น
3. องค์กรต้องกำหนดปัจจัยหลัก (key success factors) ที่เกี่ยวกับการ
ดำเนินงานให้ถูกต้อง
4. องค์กรต้องประเมินความสามารถของตนให้ถูกต้อง

5. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง
จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กร ทำให้มีข้อมูล ในการกำหนดทิศทางหรือ
เป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาบนจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาส
ทางสภาพแวดล้อม และสามารถ กำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทาง
สภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มัน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT
นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก องค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณา
ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร ทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อน
ขององค์กรแหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือ
ระบบข้อมูลเพื่อ การบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ
วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ
การจัดการ) รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรเพื่อที่จะเข้าใจ
สถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้าด้วย

- จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมอง
ของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั่นเองว่า ปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่น

ขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

- จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในจากมุมมอง ของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้น ๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและอัตรารู้หนังสือของประชาชน การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึงกรรมวิธีใหม่ๆและพัฒนาการทางด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ

- โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้ หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

- อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในระดับมหภาคในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพองค์กรให้มี ความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้

3. ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อม

ภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าองค์กร กำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์ เช่นนั้น องค์กรควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไป ในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ องค์กร จะอยู่ใน สถานการณ์ 4 รูปแบบดังนี้

3.1 สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากองค์กรค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กร ควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (aggressive - strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มา เสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

3.2 สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหา จุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์ การตั้งรับหรือป้องกัน ตัว (defensive strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรค ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

3.3 สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อ ได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็น จุดอ่อนอยู่ หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกคือกลยุทธ์การพลิกตัว (turnaround-oriented strategy) เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้ พร้อมทั้งจะฉกฉวยโอกาส ต่าง ๆ ที่เปิดให้

3.4 สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็ง หลายประการ ดังนั้น แทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถ ที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัว หรือขยายขอบข่ายกิจการ (diversification strategy) เพื่อใช้ ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารในองค์กร

1 . ความหมายการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสาร (Communication) การสื่อข้อความระหว่างบุคคลในองค์กร ทั้งในหน่วยงานเดียวกัน และระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรนั้น เพื่อประโยชน์

ในการปฏิบัติหน้าที่การงาน รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับองค์กร และบุคคลภายนอกด้วย คำว่า “ข้อความ” และการสื่อสารนั้นต้องช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยไม่มีอุปสรรค

2. วิธีการสื่อสาร

Gregory Moorhead และ Ricky W. Griffin ได้แบ่งวิธีการสื่อสารในองค์กรเป็น 4 วิธี คือ

1) การสื่อสารด้วยการเขียน (Written Communication) องค์กรต่างๆ ใช้วิธีนี้มากที่สุดในการสื่อสารที่เป็นทางการ เช่น จดหมาย และบางครั้งใช้บันทึกช่วยจำ ในการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ การรายงานผลการปฏิบัติงานคู่มือการปฏิบัติงาน นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานของงาน

2) การสื่อสารด้วยการพูด (Oral Communication) พบมากที่สุดและทุกแห่งใน องค์กร เป็นการสนทนาระหว่างการทำงาน กลุ่มงาน การกล่าวนำเสนอ และสุนทรพจน์ การสื่อสารลักษณะนี้ ผู้ฟังกับบทบาทสำคัญในการแลกเปลี่ยนข่าวสารกัน

3) การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ (Nonverbal Communication) เป็นการสื่อสารที่แสดงออกของร่างกาย เช่น สีหน้า ภาษากาย สภาพแวดล้อม (ขนาดของห้อง โต๊ะทำงาน การตกแต่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงอำนาจหน้าที่)

4) การสื่อสารด้วยอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

- คอมพิวเตอร์

- teleconferencing สามารถติดต่อกันได้โดยอยู่กันคนละท้องถิ่น

(1) Audio conferencing โดยใช้สายโทรศัพท์

(2) Video conferencing สามารถเห็นภาพ อีกฝ่ายผ่านทีวี

3. วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

- เพื่อแจ้งให้ทราบ

- เพื่อความบันเทิงใจ

- เพื่อชักจูงใจ

4. ความสำคัญของการสื่อสารภายในองค์กร

- เป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการบริหารงาน
- เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร
- ช่วยกันปฏิบัติการกิจขององค์กรและประสานงานระหว่างกัน
- ช่วยให้เกิดการพัฒนาและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

5. การติดต่อสื่อสารขององค์กร มีอยู่ 4 ทิศทาง คือ

- การติดต่อสื่อสารจากบนลงล่าง
- การติดต่อสื่อสารจากล่างขึ้นบน
- การติดต่อสื่อสารในแนวนอน
- การติดต่อสื่อสารในแนวทแยง

6. การไหลของข่าวสารภายในองค์กร (Communication Flow in Organization) มีดังนี้

1) Downward Communication: การไหลของข่าวสารจากระดับบนสู่ระดับล่าง ได้แก่ คำสั่ง แนวนโยบาย กฎระเบียบ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานจากผู้บริหาร

2) Upward Communication: การไหลของข่าวสารจากระดับล่างสู่ระดับบน ได้แก่ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอ หรือ ข้อเรียกร้องจากพนักงาน และข้อควรปรับปรุงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

3) Lateral or Horizontal Communication: การไหลของข่าวสารในระดับเดียวกัน เกิดขึ้นในระหว่างพนักงานในระดับเดียวกันเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในองค์กร

2.3 กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง

1.กฎหมาย/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2528
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548

- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการใช้พื้นที่

พ.ศ. 2548

- ระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวน พ.ศ. 2548 และใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือประโยชน์อย่างอื่น

- พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการ และการจัดประชุมของทางราชการ

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

2 . มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3 . แผนนโยบาย ได้แก่ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

ทั้งนี้ การวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รว.ทส. นั้น จำเป็นต้องได้รับข้อมูลที่ทันสมัยสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งแหล่งที่มาของข้อมูล ความต้องการของหน่วยงานที่เสนอเรื่อง ความเร่งด่วนของเรื่องที่น่าเสนอ ข้อมูลประกอบในด้านต่าง ๆ ต้องครบถ้วนจากที่กล่าวมาข้างต้นจึงได้กำหนดแนวทางดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รว.ทส. ที่ต้องมีข้อความที่กระชับ ประเด็นนำเสนอชัดเจน โดยได้กำหนดเค้าโครงของการสรุปเรื่องต่าง ๆ ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

1. เรื่องเดิมเพื่อให้ รว.ทส. ทราบถึงความเป็นมาของเรื่องดังกล่าว
2. สรุปประเด็นและข้อเท็จจริงของหนังสือ
3. การวิเคราะห์ผลหรือข้อพิจารณาเบื้องต้น

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ
รมว.ทส. ของส่วนสนับสนุนวิชาการ สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ซึ่งดำเนินการในปี พ.ศ. 2558 ถึงปี พ.ศ. 2559 ผู้ศึกษาได้มีการ
ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิธีการเก็บข้อมูล

เป็นการเก็บข้อมูลในการวิเคราะห์กลั่นกรองงาน โดยพิจารณาปัญหาจากขั้นตอน
การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน แล้วนำมาวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้ทราบ
ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการดำเนินการมาวิเคราะห์ในการหาแนวทางใน
การดำเนินการให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วน และป้องกันไม่ให้เกิด
ข้อผิดพลาดในการดำเนินการ และหามาตรการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ทำให้
เกิดปัญหาและอุปสรรคข้อมูลที่น่ามาจัดทำผลงานฉบับนี้ ผู้ขอประเมินเก็บข้อมูลจากการ
ปฏิบัติงาน ที่เกิดจากการปฏิบัติงานจริง เช่น จากการสรุปงาน และประสานกับ
หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

3.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

จากบทที่ 2 จะเห็นว่าชนิดของงานที่นำเสนอ รมว.ทส. เพื่อ โปรดพิจารณา
หลากหลายลักษณะ ได้แก่ หนังสือราชการทั่วไป เชิญประชุม วาระและสรุปรายงานการ
ประชุม รายงานสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบโดยสังเขป ดังนี้

3.2.1. กรม/หน่วยงานในสังกัด (เจ้าของเรื่อง) จัดทำหนังสือเสนอโดยผ่าน
ปลัดกระทรวงฯ เพื่อเสนอต่อ รัฐมนตรีว่าการฯ

3.2.2. ปลัดกระทรวงฯ พิจารณาและนำเสนอรัฐมนตรีว่าการฯ พิจารณา
ต่อไป

3.2.3. รัฐมนตรีว่าการฯ พิจารณา อนุมัติ/เห็นชอบ/ลงนาม/ทราบ/สั่งการ ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2.4. หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการตามข้อสั่งหรือความเห็นของ รัฐมนตรีว่าการฯ ต่อไป

ขอยกตัวอย่าง การวิเคราะห์หลักันกรองเรื่องเสนอรัฐมนตรีว่าการฯ มีขั้นตอน ดังนี้

- 1 . หนังสือจากกลุ่มภารกิจหรือจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ภายในส่งถึง รมว.ทส.
- 2 . สร.ทส. รับหนังสือตามข้อ 1 จากนั้นฝ่ายบริหารงานทั่วไปจัดส่งหนังสือ ดังกล่าวให้กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ
- 3 . นักวิเคราะห์นโยบายและแผนที่รับผิดชอบตรวจสอบข้อมูล สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ และเสนอความเห็นเบื้องต้นประกอบการพิจารณา
- 4 . หนังสือที่ผ่านการดำเนินงานตามข้อ 3.2.3 ส่งให้หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี นำเรียนเลขานุการรัฐมนตรีและนำเรียน รมว.ทส.
- 5 . รมว.ทส. พิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

3.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอในผลงานฉบับนี้จะเป็นการนำเสนอในลักษณะของการพรรณนา วิเคราะห์ (Analytical Description) แล้วนำมาสรุปเป็นข้อมูล

3.4 เครื่องมือในการศึกษา

การศึกษาแนวทางการประสานงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่อง เสนอ รมว.ทส. ทำการศึกษาจาก

- 1) ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
- 2) วิธีการดำเนินการและผลการดำเนินการประสานงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์และ กลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส.
- 3) จากการวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้ทราบประเด็นปัญหาที่พบจากการดำเนินการ และการประสานงานเกี่ยวกับการเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องสรุปเสนอ รมว.ทส.

3.5 การรวบรวมข้อมูล

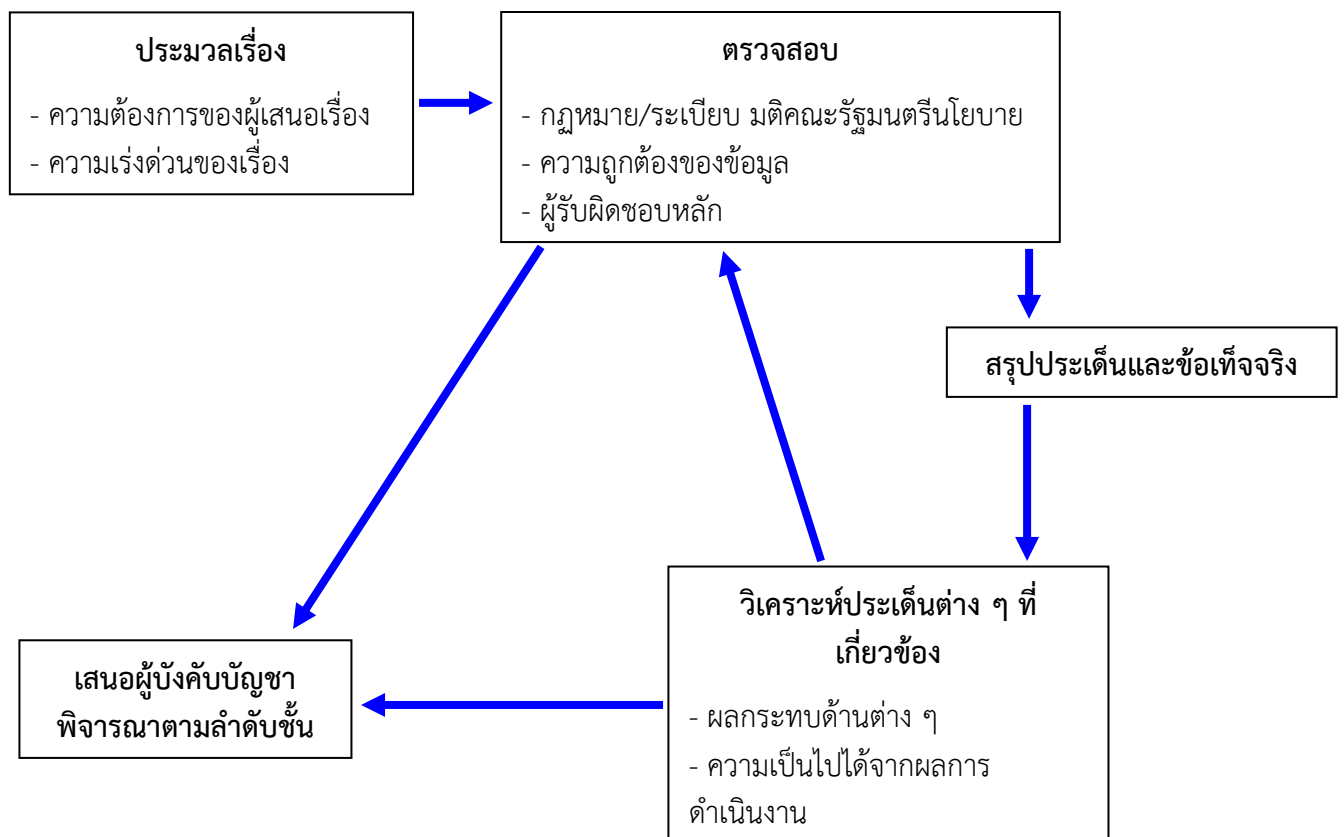
ผู้ศึกษาได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากข้อกฎหมาย ระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
- 2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลจากระบบงานสารบรรณที่ได้บันทึกไว้

3.5 กระบวนการในการวิเคราะห์และถนองเรื่องเสนอ รมว.ทส.

ถึงแม้ว่างานที่เสนอ รมว.ทส. จะมีลักษณะที่แตกต่างกันแต่ก็มีกลไกในการดำเนินงานที่มีลักษณะการทำงานที่เหมือนกันเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจจึงขอเสนอกลไกการดำเนินงานในรูปแบบแผนผัง ดังนี้

รูปแบบแผนผัง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษา กระบวนการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึงปี พ.ศ. 2559 ปรากฏผลดังนี้

4.1 จากผลการศึกษากระบวนการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส.โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis สรุปได้ดังตาราง

ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
<p>Strength</p> <p>M₁ : บุคลากรมีคุณวุฒิและประสบการณ์ในการดำเนินการทุกภารกิจ : ผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินงานทุกภารกิจ</p> <p>M₂ : มีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร</p> <p>M₃ : มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีศักยภาพในการสืบค้นข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการ</p> <p>M₄ : มีจัดระบบคุณภาพและการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ภายใต้การเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้</p>	<p>Opportunity</p> <p>P: มีฐานข้อมูลในเรื่อง กฎหมาย ระเบียบและมติ ครม. ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจากภายนอก : นโยบายการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเอื้อต่อการจัดระบบการบริหารจัดการ</p> <p>S: ส่วนราชการจากส่วนอื่นมีข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานทุกภารกิจ</p> <p>E: มีงบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรจากส่วนงานอื่น ๆ</p> <p>T: ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเอื้อต่อการบริหารจัดการ</p>
<p>Weakness</p> <p>M₁ : การมีวิสัยทัศน์ร่วมของบุคลากรยังไม่ชัดเจน : เจ้าหน้าที่มีความไม่ชัดเจนในการดำเนินการ</p> <p>M₂ : ไม่มีการขอสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ : ขาดการบริหารจัดการทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณที่ดี</p> <p>M₃ : ขาดการพัฒนาฐานข้อมูลอย่างจริงจัง</p> <p>M₄ : เป้าหมายขององค์กรไม่ชัดเจน : การจัดระบบคุณภาพและการเรียนรู้ในองค์กร ยังไม่เป็นรูปธรรม : ระบบการควบคุมภายในยังไม่เพียงพอ</p>	<p>Threat</p> <p>P: ระเบียบกระทรวงการคลังไม่เอื้อต่อการจัดการอบรม/สัมมนา</p> <p>S: ไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานอื่นอย่างเต็มที่</p> <p>E: ภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงทำให้ต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น</p> <p>T: ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น</p>

4.2 ปัญหาที่พบจากการศึกษา

4.2.1 เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส.

4.2.2 การเสนอเรื่องของหน่วยงานต่อรัฐมนตรีในบางเรื่องมีกำหนดระยะเวลาในการพิจารณา/ทราบ แต่ส่วนใหญ่หน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะเสนอเรื่องดังกล่าวในระยะเวลากระชั้นชิด ทำให้บางครั้งเรื่องที่เสนอมามีข้อผิดพลาด คลาดเคลื่อน จึงต้องประสานแจ้งหน่วยงานเจ้าของเรื่องให้นำเรื่องดังกล่าวกลับไปแก้ไขให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง เป็นผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

4.2.3 ในการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. ในการพิจารณา/ทราบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่สำนักงานรัฐมนตรีเสนอ หรือเรื่องที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เพื่อขอความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ฯ นั้น ในการดำเนินการเสนอเรื่องดังกล่าวต้องผ่านการพิจารณาตามสายการบังคับบัญชาหลายชั้น ซึ่งบางครั้งผู้บังคับบัญชาติดภารกิจหน้าที่ต่างๆ ทำให้ไม่สามารถลงนามในเรื่องดังกล่าวได้ทันที เป็นผลให้เกิดความล่าช้าในการเสนอเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ฯ ลงนาม

4.3 แนวทางการปรับปรุงงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

จากผลการศึกษาระบวนการวิเคราะห์เรื่องเสนอ รมว.ทส. ข้างต้น สามารถที่จะนำผลงานไปปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพได้ ตามรายละเอียดดังนี้

4.3.1 เพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. ของหน่วยงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีวิธีการดังนี้

4.3.1.1 จัดทำผังขั้นตอนในการดำเนินการ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ

4.3.1.2 กำหนดมาตรการในการดำเนินการที่เข้มงวด เช่น จัดทำตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับการปฏิบัติราชการ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบถึงความล่าช้าในเรื่องต่างๆ ว่าเกิดจากหน่วยงานใด และใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งรัดติดตามงาน

4.3.2 เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. มีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และวิธีการที่เกี่ยวข้องการประสานงานการประชุม

คณะรัฐมนตรี จึงเห็นควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน โดยรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมถึงหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เรื่องเสนอ รมว.ทส. ไว้เป็นรูปเล่ม และแจกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ศึกษาและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ และหากมีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้

4.3.3 เพื่อเสนอแนะวิธีการและขั้นตอนในการประสานงานในการขอข้อมูล เพิ่มเติมจากหน่วยงานเจ้าของเรื่องเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. ให้เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน โดยใช้ระบบที่เลี้ยงแนะนำเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า มีข้อกำหนด ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีอะไรในการนำมาประกอบเรื่องที่สรุปให้ความกระจ่างมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. จะมีความสมบูรณ์ถูกต้องครบถ้วนได้ต้องเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงสามารถตรวจสอบได้ ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหาจากสื่อแขนงต่าง ๆ รวมถึงแนวนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ และเสนอความเห็นเบื้องต้นประกอบการพิจารณาผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ รมว.ทส. ในการสั่งการเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินงานเบื้องต้นในการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะความชำนาญอย่างต่อเนื่อง

5.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ รมว.ทส. ของสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในการดำเนินการมากที่สุด จึงมีข้อเสนอแนะวิธีการดำเนินการใน 4 ด้าน ดังนี้

5.2.1. ด้านทรัพยากรบุคคล

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ดังนี้

5.2.1.1 จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. รวมถึงทักษะ ในด้านอื่นๆ ด้วย

5.2.1.2 จัดทำ ผังกระบวนการทำงานโดยแสดงให้เห็นการไหลของกระบวนการงานตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดอย่างชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือเป็น

แนวทางในการปฏิบัติได้ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการ ขั้นตอน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5.2.2 ด้านงบประมาณ

เนื่องจากงบประมาณของส่วนราชการมีจำกัด ดังนั้น การจะจัดฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแจกจ่ายให้แก่หน่วยงานจึงทำได้ยาก จึงควรตั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานทุก ๆ ด้านให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ

5.2.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์

ปัจจุบันมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีระบบเครือข่ายต่าง ๆ เป็นต้น ได้เข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นอย่างมาก โดยช่วยให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จึงเห็นควรสนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานเพื่อใช้จัดหาวัสดุอุปกรณ์ หรือสนับสนุนเป็นวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ พร้อมทั้งสร้างโปรแกรมการเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อให้สามารถค้นหาข้อมูลได้ง่ายขึ้น และเป็นข้อมูลชุดเดียวกัน

5.2.4 ด้านการบริหารจัดการ

ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการที่ชัดเจนสอดคล้องกับกระบวนการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. เพื่อกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการวิเคราะห์และกลั่นกรองงานเสนอ รมว.ทส. ที่แน่นอน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะเมื่อมีการกำหนดมาตรการในตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการในการดำเนินการที่เข้มงวด ชัดเจนแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการภายในกำหนดแล้ว จะต้องมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นวิธีควบคุมการปฏิบัติราชการเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานในขั้นตอนต่อไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมของ การดำเนินการทั้งระบบได้

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวทางและหลักเกณฑ์การ
วิเคราะห์

โครงการ. กรุงเทพฯ. (2540 , ธันวาคม)

ฉัฐพล ชวลิตชีวิน และ ดร. ปราโมทย์ ศุภปัญญา. เทคนิคการวัดผลงานสมัยใหม่
พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อินฟร์มีเดีย บั๊คส์, (2546)

Gower. Smart Working. Lifeskills International Ltd. (1999)